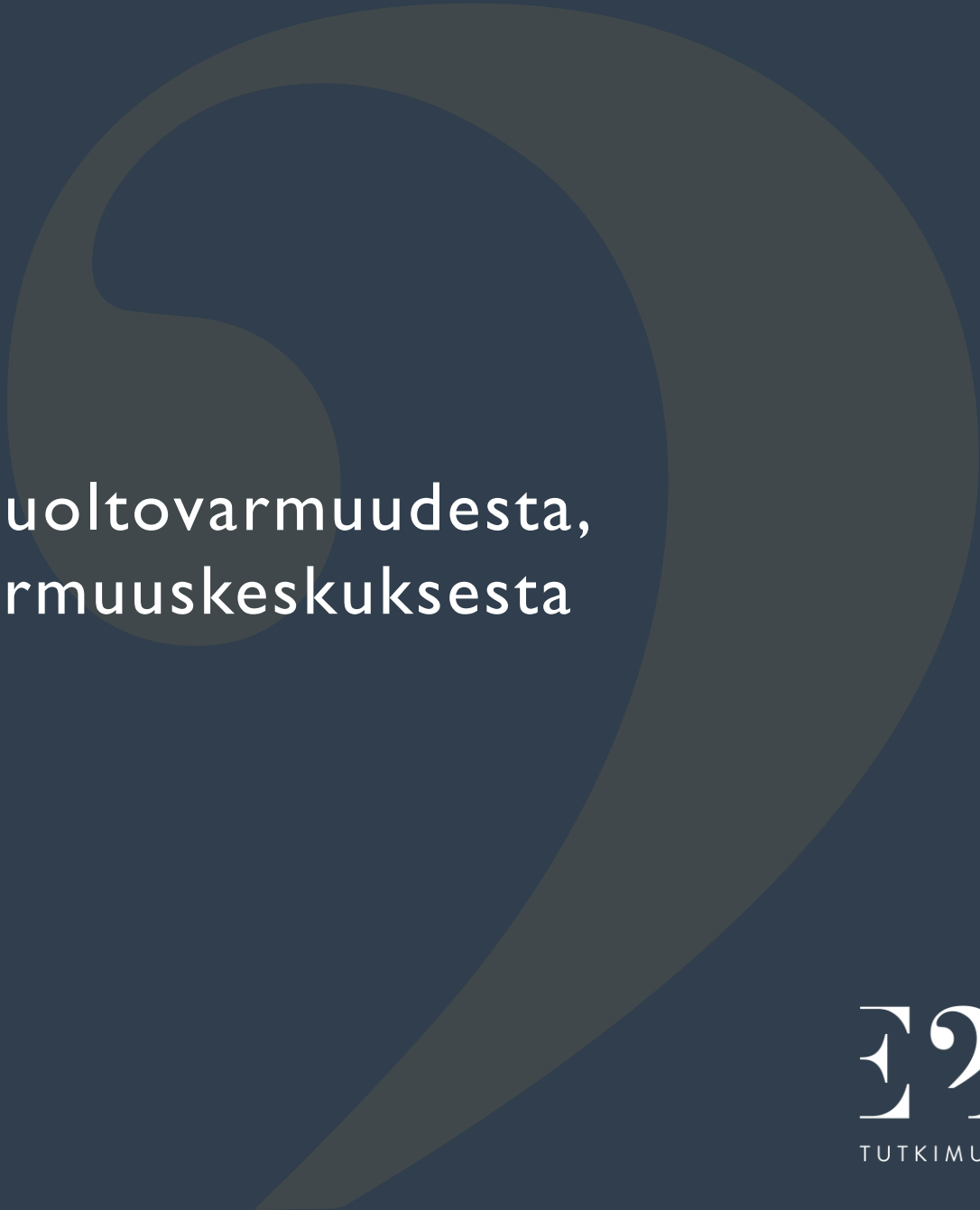

Suomalaisten näkemykset huoltovarmuudesta, varautumisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta

Tässä raportissa tarkastellaan suomalaisten näkemyksiä huoltovarmuudesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta. Selvitystä varten kerätiin suomalaista aikuisväestöä edustava määrällinen aineisto, jossa suomalaisia pyydettiin arvioimaan suomalaista huoltovarmuusjärjestelmää.

Selvityksen toimeksiantaja on Huoltovarmuuskeskus ja sen on toteuttanut tutkimuslaitos E2 Tutkimus. Työstä ovat vastanneet E2 Tutkimuksen tutkimuspäällikkö VTT, dosentti Ville Pitkänen ja asiantuntija, YTM Tuija Väyrynen.

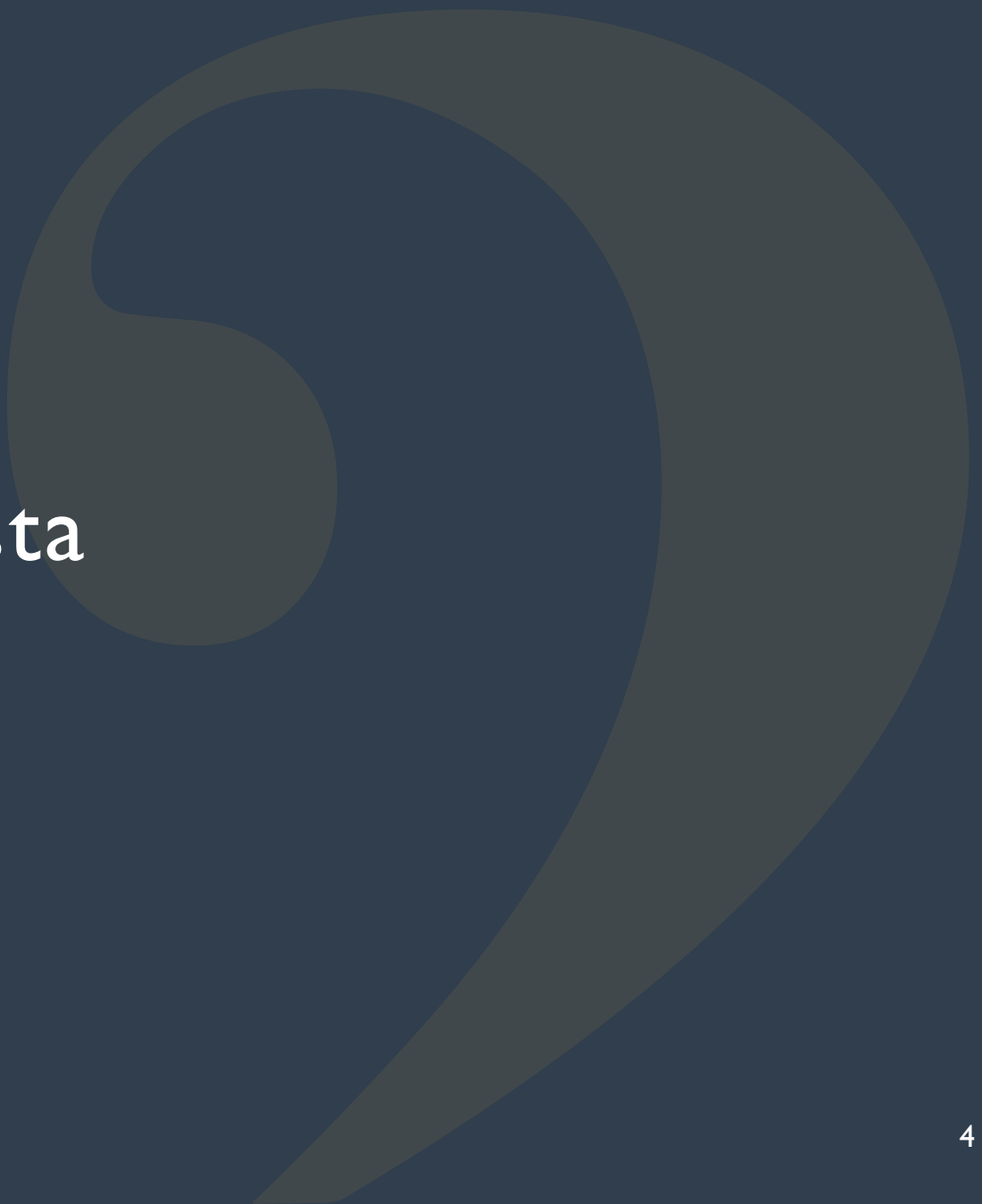
Kyselyaineisto

Kysely suunniteltiin E2 Tutkimuksen ja Huoltovarmuuskeskuksen asiantuntijoiden yhteistyönä.

Kyselyyn vastasi yli tuhat suomalaista (N=1011). Kyselyaineisto on painotettu iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan väestötilastoja vastaavaksi ja se edustaa 18 vuotta täyttäneitä mannersuomalaisia. Aineisto kerättiin Norstatin internetpaneelissa 7.10.–13.10.2025.

Aineisto on analysoitu määrällisin menetelmin.

Tiivistelmä tuloksista

Huoltovarmuus

88 %

Suomalaisista on kuullut
huoltovarmuuden käsitteestä.

18–29-vuotiaiden tietämys on muita
heikompaa: 67 prosenttia on kuullut
huoltovarmuudesta.

Suomalaiset pitävät erittäin tärkeänä
huoltovarmuuden kannalta:

- ruoan ja juomaveden saatavuutta (93 %)
- sähkön ja energian saatavuutta (86 %)
- lääkkeiden ja terveydenhuollon tarvikkeita (79 %)
- turvallisuuden ja järjestyksen turvaamista (77 %)

Suomalaisten oma varautuminen

54 %

suomalaisista kotitalouksista on erittäin tai melko hyvin varautunut poikkeustilanteisiin.

Suomalaisten varautumista vaikeuttavat erityisesti:

- taloudelliset syyt (32 %)
- tiedonpuute (29 %)
- tilan puute (29 %)
- epäselvät ohjeet (28 %)

Suomalaisia auttaisivat jaksamaan kriisitilanteessa erityisesti:

- selkeät toimintaohjeet 72 (%)
- luotettava tieto (62 %)
- perheen ja läheisten tuki (58 %)

Toimintakyky ja tiedonhaku kriisi- ja poikkeustilanteissa

Noin 2/3 suomalaisista arvioi tietävänsä miten toimia

- Laajojen tai pitkäkestoisten sähkökatkojen aikana
- elintarvikkeiden saatavuusongelmissa
- lämmönjakelun häiriötilanteissa

Muut poikkeustilanteet ovat heikommin tunnettuja. 18–29-vuotiaiden varautumiseen liittyvissä tiedoissa on eniten puutteita.

Mistä suomalaiset etsisivät tietoa ja toimintaohjeita kriisitilanteessa?

- Viranomaisten verkkosivuilta (83 %)
- Perinteisestä mediasta (50 %)
- Internetistä hakukoneilla (47 %)

36 %

18–29-vuotiaista suomalaisista etsisi kriisitilanteessa tietoa ja toimintaohjeita sosiaalisesta mediasta.

Huoltovarmuuskeskus: tunnettuus ja luottamus

1 %

suomalaisista tuntee
Huoltovarmuuskeskuksen
toimintaa **erittäin hyvin**.

43 prosenttia tuntee
toimintaa vain vähän ja
joka neljäs on kuullut
nimen, mutta ei tunne
toimintaa.

Kuinka paljon luotat seuraaviin
toimijoihin kriisitilanteiden
hoitamisessa?

Asteikolla 0–10 huoltovarmuuskeskus saa
luottamukselle keskiarvon

7,4

Luottamus on korkealla tasolla. Edelle menevät
vain pelastus- ja puolustusviranomaiset,
rajavartiolaitos ja poliisi.

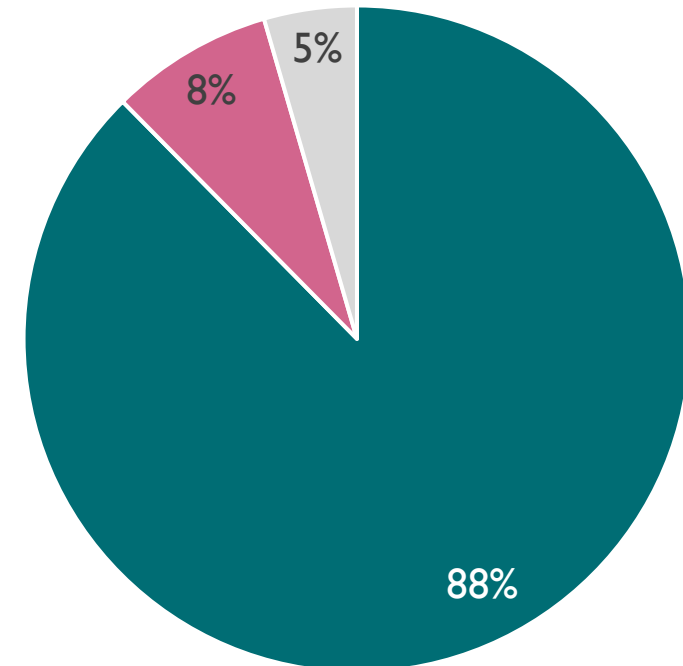
Kyselyn tulokset

Suurin osa suomalaisista on kuullut huoltovarmuudesta

- Valtaosa (88 %) suomalaisista on kuullut huoltovarmuuden käsitteestä.
- Vanhemmat ikäryhmät tunnistavat käsitteen selvästi keskimääräistä useammin. Alle 30-vuotiaista käsitteestä on kuullut vain kaksi kolmesta (67 %).

Kuvio 1. Oletko kuullut käsitteestä *huoltovarmuus*?

■ Kyllä ■ En ■ En osaa sanoa

Ruuan ja juomaveden saatavuuden turvaaminen ovat suomalaisten mielestä huoltovarmuuden ytimessä

- Suomalaisten mielestä ruoan ja juomaveden saatavuuden turvaaminen on huoltovarmuudessa kaikkein tärkeintä: sitä pitävät tärkeänä lähes kaikki (93 %).
- Suuri enemmistö pitää tärkeänä myös sähköön ja energian (86 %), lääkkeiden ja terveyden huollon tarvikkeiden sekä turvallisuuden ja järjestyksen (77 %) turvaamista. Nämä ovat tärkeitä suomalaisille taustasta riippumatta.

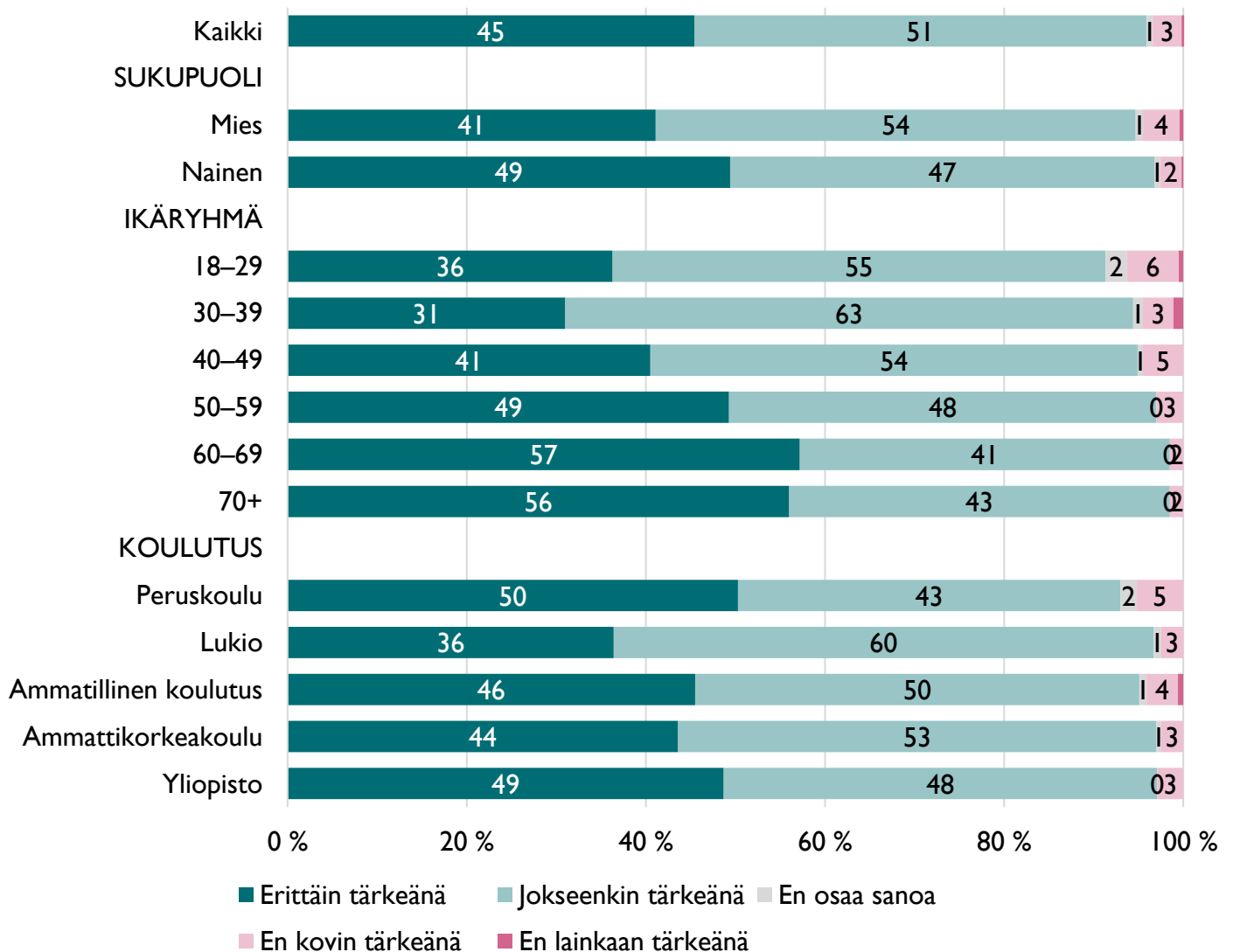
Kuvio 2. Huoltovarmuudella tarkoitetaan varautumista mahdollisiin kriiseihin ja häiriötilanteisiin turvaamalla elintärkeät toiminnot, jotta yhteiskunta ja elinkeinoelämä toimivat, ja ihmiset voivat turvallisesti elää arkeaan. **Minkä asioiden tai toimintojen turvaamista pidät erityisen tärkeänä Suomen ja suomalaisten huoltovarmuuden kannalta?** (voit valita useamman vaihtoehdon) (%)

Suomalaiset pitävät kansalaisten omaa varautumista tärkeänä yhteiskunnan huoltovarmuudelle

- Lähes kaikki suomalaiset (96 %) pitävät kansalaisten omaa varautumista tärkeänä osana yhteiskunnan huoltovarmuutta.
- Painotuksissa on kuitenkin eroja. Nuoremmissa ikäryhmissä (alle 40-vuotiaat) pidetään kansalaisten omaa varautumista erittäin tärkeänä harvemmin kuin vanhemmissa ikäryhmissä.
- Myös lukiotaustaiset erottuvat hieman muista koulutustaustoista. He ovat muita harvemmin väittämästä täysin samaa mieltä.

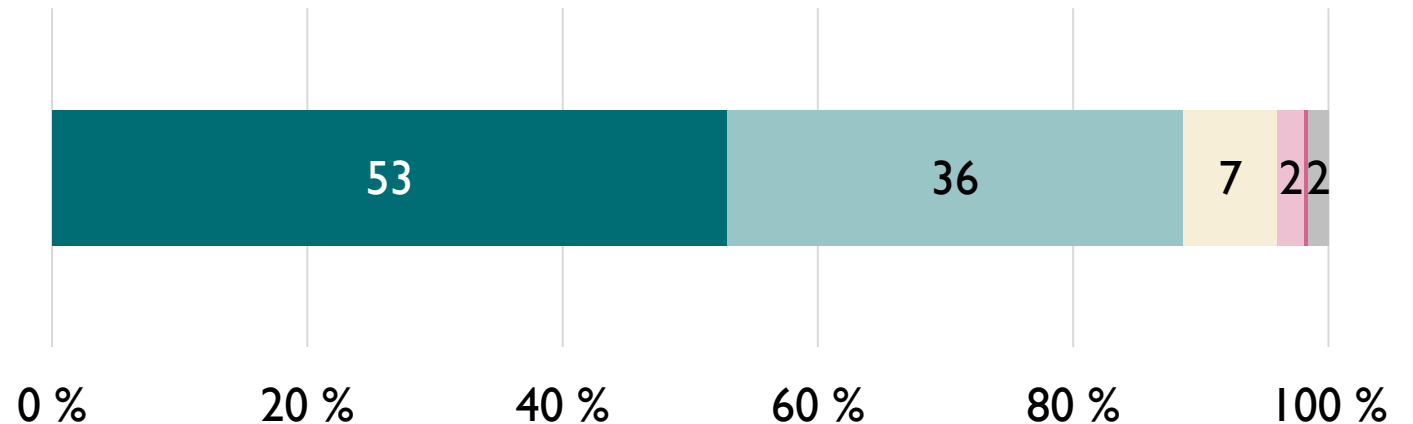
Kuvio 3. Kuinka tärkeänä pidät kansalaisten omaa varautumista osana yhteiskunnan huoltovarmuutta? (%)

Suomalaisten enemmistö pitää kansalaisten ja kotitalouksien rooli huoltovarmuuden vahvistamisessa tärkeänä

- Kotitalouksien rooli nähdään tärkeänä. Valtaosa suomalaisista (89 %) kokee, että myös yksittäisten kotitalouksien varautuminen on tärkeä osa huoltovarmuutta.

Kuvio 4. Arvioi seuraavaa väittämää: Koen, että myös yksittäisten kotitalouksien varautuminen (esim. kotivara) on tärkeä osa huoltovarmuutta. (%)

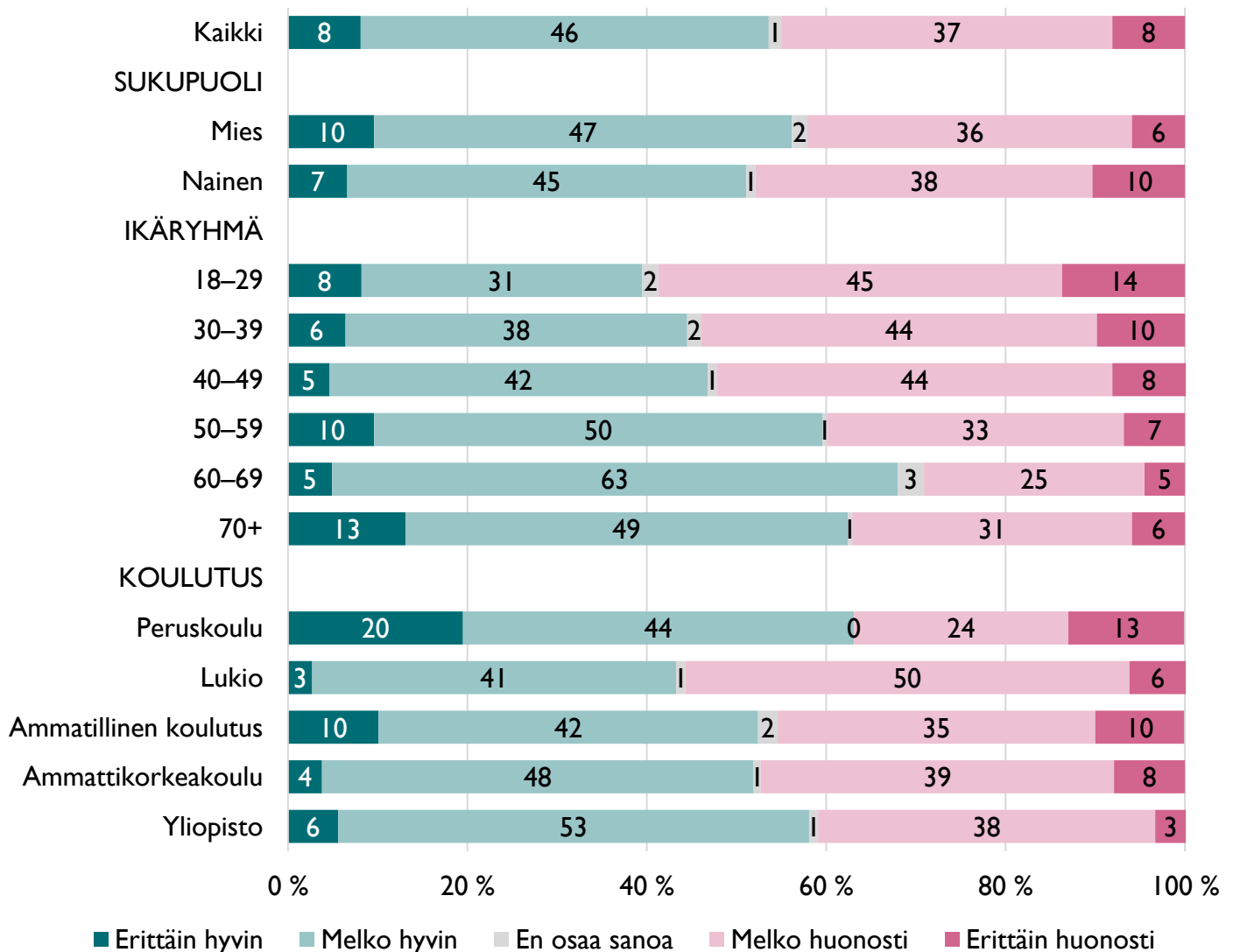

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- Osin samaa mieltä, osin eri mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä
- En osaa sanoa

Yli puolet suomalaisista on varautunut erittäin tai melko hyvin poikkeustilanteisiin

- 54 prosenttia suomalaisista kotitalouksista on erittäin tai melko hyvin varautunut poikkeustilanteisiin.
- Sukupuolten erot ovat vähäisiä, mutta ikä vaikuttaa: 18–29-vuotiaista reilu kolmannes (39 %) on varautunut melko tai erittäin hyvin. 60–69-vuotiaista jopa kaksi kolmesta (68 %).
- Myös peruskoulutaustaisissa on selvästi keskimääräistä enemmän niitä, jotka ovat erittäin tai jokseenkin hyvin varautuneita.

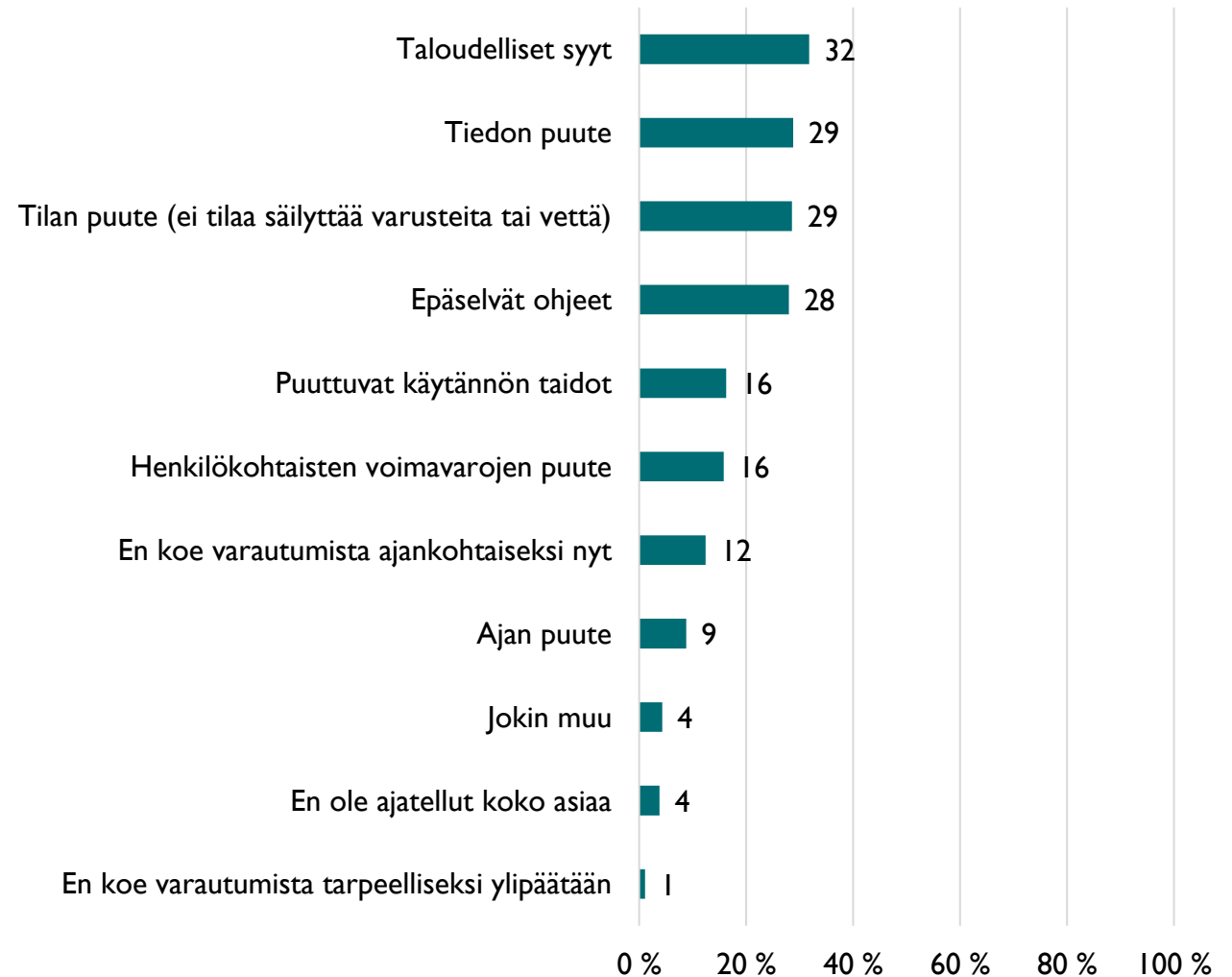
Kuvio 5. Kuinka hyvin olet itse varautunut kotitaloudessanne (esim. ruoka, vesi, lääkkeet, varavirtalähteet) poikkeustilanteisiin? (%)

Taloudelliset syyt, tiedon puute, vähäinen säilytystila sekä epäselvät ohjeet vaikeuttavat suomalaisten varautumista

- Joka kolmas suomalainen (32 %) ajattelee, että omaa varautumista poikkeustilanteisiin vaikeuttavat taloudelliset syyt. Lähes yhtä usea kokee tiedon puutteen (29 %), tilan puutteen (29 %) ja epäselvät ohjeet (28 %) vaikeimmiksi oman varautumisen näkökulmasta.
- 12 prosenttia ajattelee, ettei koe varautumista ajankohtaiseksi juuri nyt ja vain 4 prosenttia suomalaisista ei ole ajatellut varautumista lainkaan.
- Suomalaiset kokevat varautumisen tärkeäksi: vain harva (1 %) ajattelee, ettei varautuminen ole ylipäätään tarpeellista.

Kuvio 6. Mitkä asiat koet vaikeimmiksi omassa varautumisessasi poikkeustilanteisiin? (Kaikki, %)

Selkeät toimintaohjeet, luotettava tieto ja läheisten tuki ovat tärkeimmät voimavarat kriisitilanteessa

- Valtaosa suomalaisista (72 %) ajattelee, että selkeät toimintaohjeet auttaisivat heitä jaksamaan, jos he joutuisivat kriisitilanteeseen. Myös luotettava tieto olisi enemmistölle (62 %) tällaisessa tilanteessa voimavara.
- Yli puolet suomalaisista ajattelee myös, että perheen ja läheisten tuki (58 %) sekä oma luottamus viranomaisiin ja auktoriteetteihin (53 %) auttaisi heitä jaksamaan kriisitilanteessa.
- Sen sijaan vain kolmannes suomalaisista (34 %) ajattelee, että viranomaisten tuki auttaisi heitä jaksamaan kriisitilanteessa.

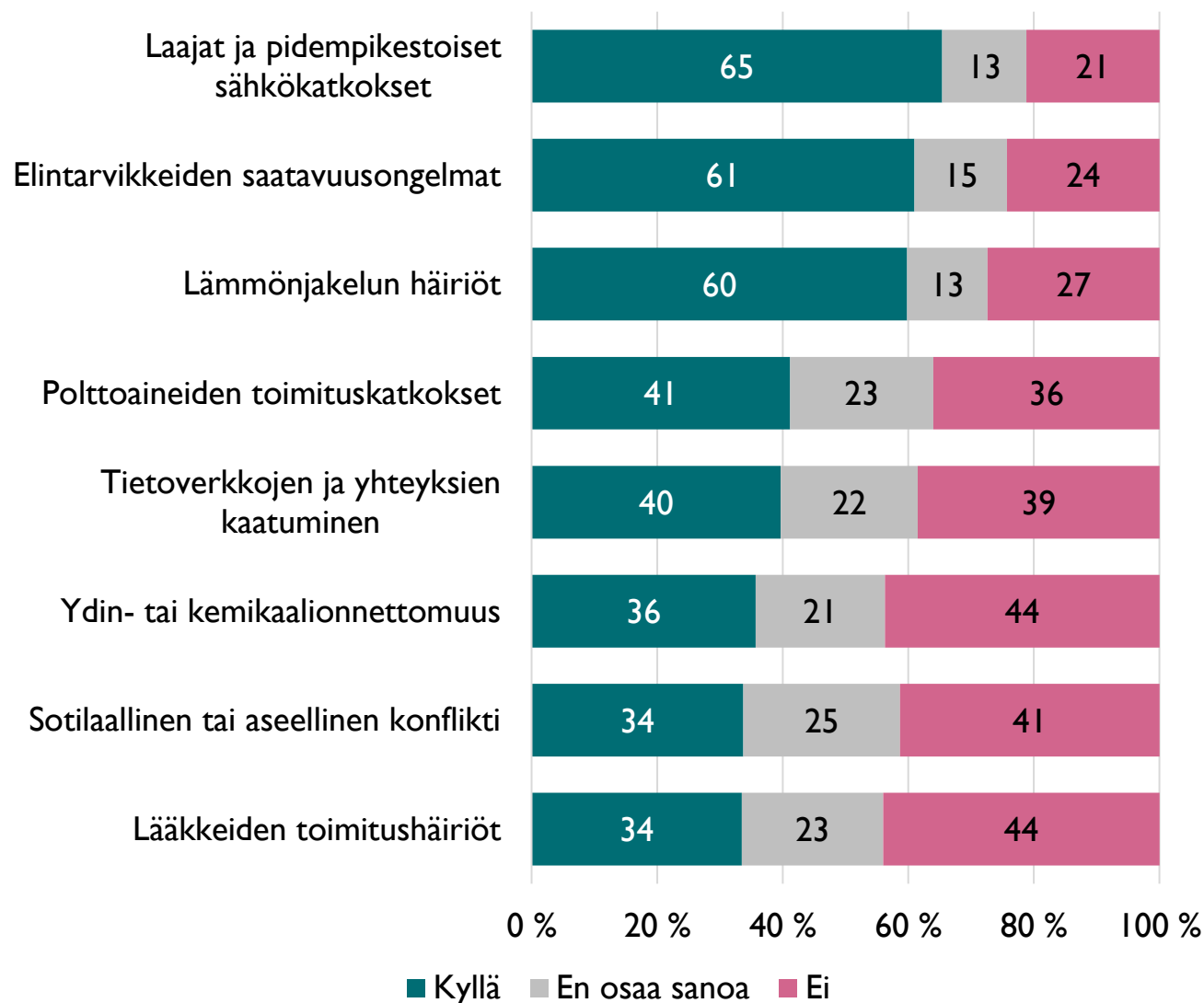
Kuvio 7. Jos joutuisit kriisitilanteeseen, mitkä seuraavista auttaisivat sinua jaksamaan? Valitse itsellesi tärkeimmät, voit valita useamman vaihtoehdon. (Kaikki, %)

Enemmistö arvioi tietävänsä, kuinka toimia sähkökatkosten, elintarvikkeiden saatavuus-ongelmien ja lämmönjakelun häiriöiden sattuessa

- Noin kaksi kolmesta suomalaisesta arvioi tietävänsä, miten toimia laajojen sähkökatkosten, elintarvikkeiden saatavuusongelmien tai lämmönjakelun häiriöiden sattuessa.
- Sen sijaan vain noin kolmannes tietää, miten tulisi toimia ydin- tai kemikaalionnettomuuden, sotilaallisen konfliktin tai lääkkeiden toimitushäiriöiden sattuessa.
- Miehistä lähes puolet (48 %) tietää, miten toimia sotilaallisen tai aseellisen hyökkäyksen sattuessa, naisista vain viidennes (20 %).

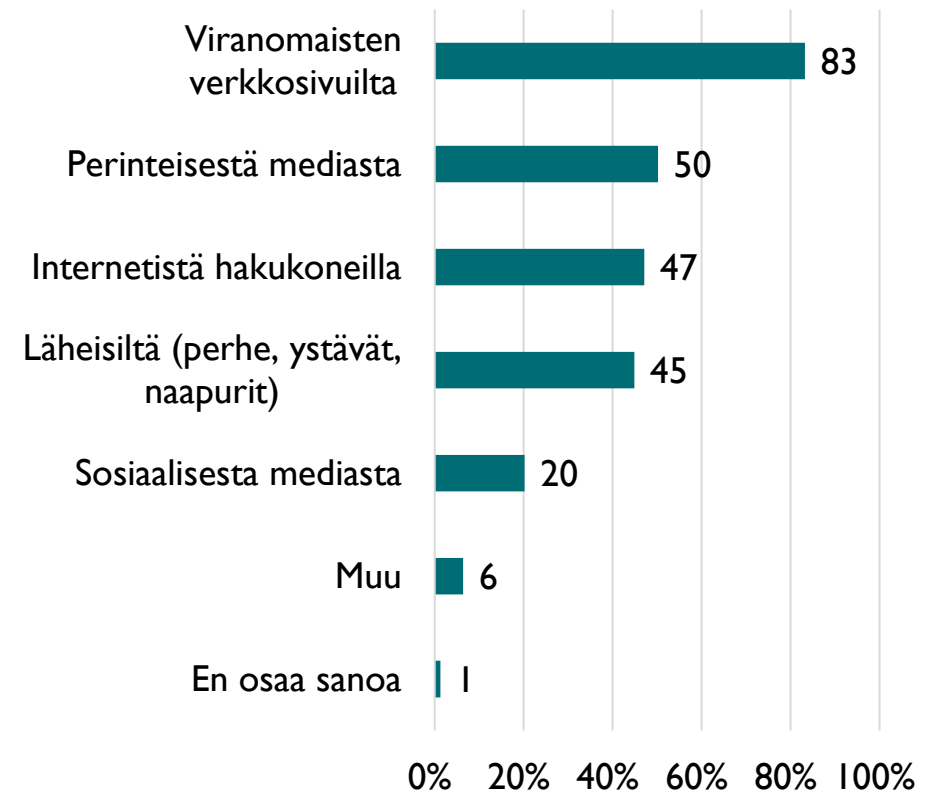
Kuvio 8. Tietäisitkö, kuinka toimia seuraavissa äkillisissä kriisi- tai poikkeustilanteissa? (kaikki, %)

Viranomaisten tietoon ja toimintaohjeisiin luotettaisiin kriisitilanteessa

- Kun suomalaisilta kysytään, mistä he etsisivät tietoa ja toimintaohjeita, jos he joutuisivat kriisitilanteeseen, selvästi suosituin tietolähde on viranomaisten verkkosivut. Neljä viidestä suomalaisesta etsii tietoa ja toimintaohjeita sieltä.
- Moni turvautuisi myös perinteiseen mediaan, internetin hakukoneisiin sekä läheisiinsä. Joka viides suomalainen hakisi tietoa ja toimintaohjeita sosiaalisesta mediasta.
- Alle 30-vuotiaat painottavat selvästi keskimääräisitä useammin läheisiä (71 %) sekä sosiaalista mediaa (36 %), keskimääräistä harvemmin perinteistä mediaa (39 %).

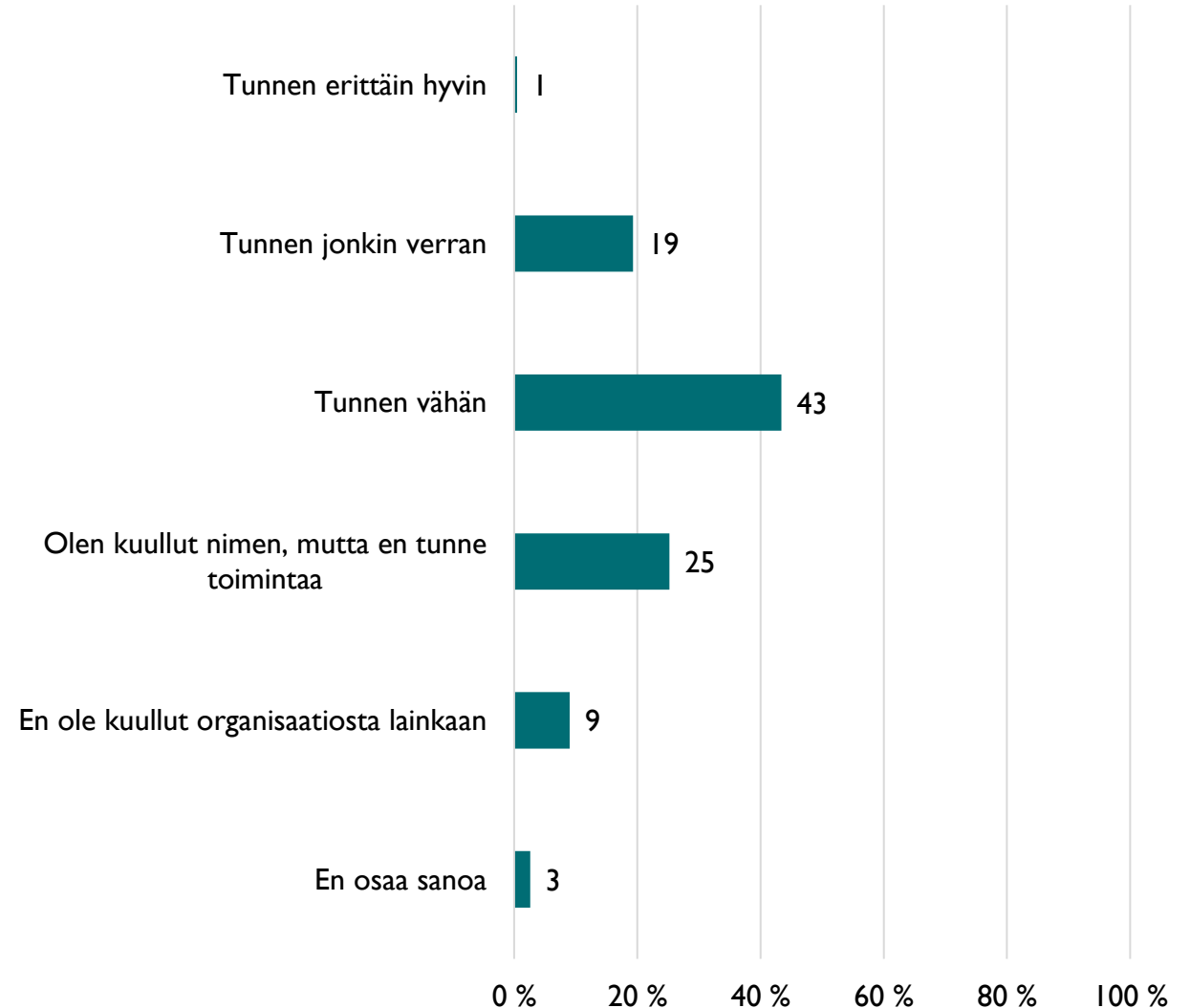
Kuvio 9. Jos joutuisit kriisitilanteeseen, mistä etsisit tietoa ja toimintaohjeita? (Voit valita useamman vaihtoehdon). (Kaikki, %)

Huoltovarmuuskeskuksen toiminta ei ole suomalaisille tuttua

- Kysyttäessä suomalaisilta, kuinka hyvin he tuntevat huoltovarmuuskeskuksen toimintaa, vain hyvin harva (1 %) arvioi tuntevansa sitä erittäin hyvin ja vain viidennes jonkin verran.
- Vajaa puolet suomalaisista (43 %) tuntee huoltovarmuuskeskuksen toimintaa vain vähän
- Joka neljäs on kuullut nimen, mutta ei tunne toimintaa.
- Joka kymmenes ei ole kuullut organisaatiosta lainkaan

Kuvio 10. Kuinka hyvin tunnet mielestäsi huoltovarmuuskeskuksen (HVK) toimintaa? (kaikki, %)

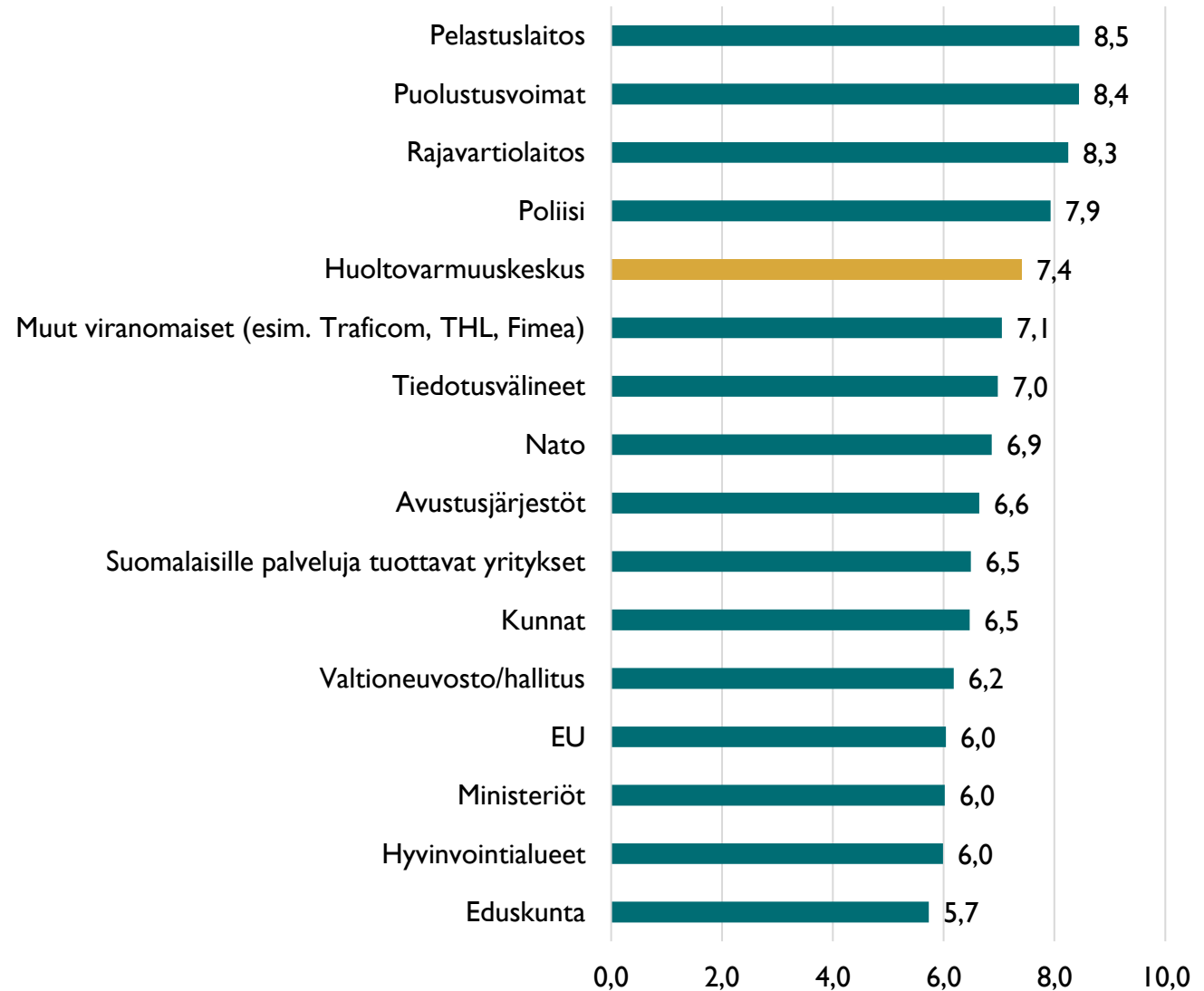

Luottamus huoltovarmuuskeskukseen kriisitilanteiden hoidossa melko korkealla tasolla

Oheisessa kuviossa tarkastellaan suomalaisten keskimääräistä luottamusta eri toimijoihin ja instituutioihin kriisitilanteiden hoitamisessa.

- Asteikolla 0–10 huoltovarmuuskeskus saa keskiarvon 7,4.
- Vahvinta luottamus on pelastuslaitosta, puolustusvoimia, rajavartiolaitosta ja poliisia kohtaan.

Kuvio 11. Arvioi asteikolla 0-10, kuinka paljon luotat seuraaviin toimijoihin kriisitilanteiden hoitamisessa? Vastaa asteikolla, jossa 10 = luotan täysin ja 0 = en luota lainkaan) (keskiarvo, kaikki)

TUTKIMUS

TIEDÄ. YMMÄRRÄ. RATKAISE.

Tämän raportin käytännön toteutuksesta on vastannut E2 Tutkimus.

E2 Tutkimus on monitieteinen tutkimustalo, joka auttaa ennakoimaan ihmisten käyttäytymistä ja toimintaympäristön muutoksia.

Kokenut tohtoritiimi varmistaa, että tutkimuksen jokainen vaihe – kysymyksenasettelusta aineistonhankintaan ja analyysiin – on pätevää ja asiakkaalle relevanttia. Tehdään yhteistyötä!

www.e2.fi

Jätä yhteydenottopyyntö QR-koodin kautta:

Tai sähköpostilla
e2@e2.fi